

СИЛЬНІ ДУХОМ

ВОНИ ЗАЙМАЛИ ВИСОТИ ПІД ВОГНЕМ ВОРОЖИХ ТАНКІВ

«Коридор життя» десантники тримали два дні. Під постійними обстрілами їм було важко стояти на необладнаних у інженерному відношенні висотах, але ще важче було спостерігати, як колони, що виходили з-під Дебальцевого, потрапляли під вогонь ворога. Танки терористів виходили на пряму наводку і вели нещадний вогонь. Кілька разів десантники наводили на танки противника свою артилерію та відкривали вогонь з протитанкових ракетних комплексів, але ефективного результату це не давало — танки маневрували по низині, що не давало можливості поцілити в них. Усе, що могла зробити артилерія — змусити ворога часто змінювати позиції...

4

ЄДИНА КРАЇНА!

Народна армія

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ВІВТОРОК, 21 КВІТНЯ 2015 РОКУ №43 (5378)

АКТУАЛЬНО

«ВСІ МОБІЛІЗОВАНІ ПІД ЧАС ПЕРШОЇ ЧЕРГИ МОБІЛІЗАЦІЇ ЗМОЖУТЬ ПОВЕРНУТИСЯ ДОДОМУ НЕ ПІЗНІШЕ 5–7 ТРАВНЯ»

Фото з архіву «НА»

«Сьогодні з війська демобілізовано близько 30 тисяч бійців. Це майже 80 відсотків усіх, хто має звільнитись. Я розумію бажання кожного військовослужбовця якомога швидше повернутися додому після достойного виконання свого службового і громадянського обов'язку. Але є певні об'єктивні труднощі: щоб демобілізувати людину, потрібно, аби її місце зайняв інший підготовлений фахівець. На це може знадобитися ще тиждень-другий».

СТОР. 3

РЕЧОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКА

ЯКІ ОБНОВИ ГОТУЮТЬ ДЛЯ СОЛДАТА

«ВІЙСЬКУ ВАЖЛИВО МАТИ РЕЧІ ЯКІСНІ Й ВЧАСНО. ТОМУ НАШЕ СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ — ЗРОБИТИ НОРМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРИМИ, А ТЕНДЕРИ ВІДКРИТИМИ ДЛЯ ВСІХ ВИРОБНИКІВ, ЗОКРЕМА ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ. СТАНДАРТИ, ТЕХНІЧНУ ДОКУМЕНТАЦІЮ, ВИКРІЙКИ МИ РОЗІШЛЕМО УКРАЇНСЬКИМ Й ІНОЗЕМНИМ ПІДПРИЄМЦЯМ. МИ РОЗРОБИЛИ ПРИНЦИПОВО НОВУ СИСТЕМУ ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗІ ЩОРІЧНИМ ПЕРЕГЛЯДОМ СТАНДАРТІВ, ПОКРАЩЕННЯМ, ЗАЛУЧЕННЯМ ІННОВАЦІЙ. ОДНА З КРАЩИХ СВІТОВИХ КОНСАЛТИНГОВИХ КОМПАНІЙ ПРОРАХОВУЄ ВСІ ЦІ ПРОЦЕСИ, ЯКІ МИ СОБІ НАМІТИЛИ, ЇХНЮ МІНІМІЗАЦІЮ, ТЕРМІНИ»

«КМІТЛИВІ» ВІТЧИЗНЯНІ ВИРОБНИКИ ЗА ОСНОВУ ТКАНИНИ БРАЛИ ПОЛІЕСТЕР, НА ЯКИЙ НАРОЩУВАЛИ БАВОВНУ. ТАКИЙ КАРКАС ПІДВИЩУЄ ЗНОСОСТІЙКІСТЬ, РОЗРИВНІ ЯКОСТІ, АЛЕ ПОГІРШУЄ ПОВІТРОПРОНИКНІСТЬ, РОБИТЬ ТКАНИНУ БІЛЬШ ГОРЮЧОЮ. ТОМУ В СУЧАСНІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ФОРМІ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ЛИШЕ РІВНОМІРНО РОЗПОДІЛЕНА БАВОВНА З ПОЛІЕСТЕРОМ АБО З НЕЙЛОНОМ»

«МАЛЮНОК «МУЛЬТИКАМУ» ОБ'ЄДНУЄ В СОБІ ПЛЯМИ РІЗНИХ РОЗМІРІВ, ОДНІ ПРАЦЮЮТЬ НА ДАЛЬНІХ ДИСТАНЦІЯХ, А ІНШІ НА БЛИЖНІХ. ОДНІ ПРАЦЮЮТЬ НА ЗЕЛЕНОМУ ФОНІ, ІНШІ НА КОРИЧНЕВОМУ. В «МУЛЬТИКАМІ» КОМБІНУЮТЬСЯ ПЛЯМИ ВИЗНАЧЕНОГО КОЛЬОРУ З ПЛЯМАМИ, В ЯКИХ КОЛІР ПЛАВНО ПЕРЕТІКАЄ З ОДНОГО В ІНШИЙ. А КОМБІНАЦІЯ ВІДТІНКІВ ДОЗВОЛЯЄ ПРАЦЮВАТИ НАВІТЬ ВВЕЧЕРІ, КОЛИ В ПРОМЕНЯХ СОНЦЯ БІЛЬШІСТЬ КАМУФЛЯЖІВ ВТРАЧАЮТЬ СВОЇ ЗАХИСНІ ВЛАСТИВОСТІ ТА БОЄЦЬ СТАЄ ЧОРНОЮ РОСТОВОЮ МІШЕННЮ»

«НА ОСНОВІ КАМУФЛЯЖУ «MULTICAM» КІЛЬКА РОКІВ ТОМУ МИ СТВОРИЛИ УКРАЇНСЬКИЙ КАМУФЛЯЖ ТИПУ «ЖАБА». «ЖАБА ПОЛЬОВА» — ДЛЯ ЛІТА. ДЛЯ ГІР І СТЕПУ — ОСІННЬО-ВЕСНЯНИЙ КАМУФЛЯЖ «ЖАБА СТЕПОВА». УНІВЕРСАЛЬНИЙ «ВАРАН» МАЄ ПЕРЕВАГИ ДВОХ ПОПЕРЕДНІХ»

СТОР. 5

Народна армія
21 квітня 2015 року

«ФІАРЛЕС ГАРДІАН-2015»

НОВИЙ ЕТАП У СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА США

Президент Петро Порошенко взяв участь в урочистому відкритті українсько-американських командно-штабних навчань «Фіарлес Гардіан —2015», які розпочалися у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Глава держави назвав ці навчання новим етапом у співпраці України та США.

Звертаючись до українських та американських учасників навчань, а також до присутнього Посла США в Україні Джеффрі Пайєтта, глава держави зазначив, що спільні навчання подібного змісту та масштабу проводяться в Україні вперше. «Обставини, за яких вони відбуваються, унікальні. На східному кордоні України відбувається повномасштабна агресія з боку іноземної держави, яка розв'язала проти України багатопланову різнорівневу гібридну війну», — сказав Петро Порошенко.

Президент наголосив, що це війна не лише проти України. «Символічно, що саме в рік 70-ліття перемоги антигітлерівської коаліції над нацизмом через Україну знову проліг рубіж цивілізаційної битви, в якій вирішуться, якою бути Європі, яким бути світу», — зазначив глава держави.

«Це війна не лише за незалежність України, а війна за свободу і демократію Європи і світу, війна, де вирішується питання, чи діятимуть у світі норми міжнародного права, чи будуть цілісними і недоторканими кордони, чи можна безкарно застосовувати силу лише тому, що в тебе чешуться руки. Чи є етнічна спорідненість приводом для безцеремонного втручання у внутрішні справи іншої держави? Чи сумісні авторитаризм та диктатура з європейською політичною культурою, в якій головна цінність — вільний громадянин з його правами вільної держави?» — сказав Президент.

За словами глави держави, цілком природно, що за таких обставин якісно нового змісту і зовсім інших кількісних параметрів набуває стратегічне партнерство між Україною та Сполученими Штатами Америки, і це виявляється в різних формах і на різних рівнях — від президентів і верховних головнокомандувачів до солдатів.

Петро Порошенко двома мовами (українською та англійською) навів слова командувача силами НАТО у Європі у 1997–2000 роках Уеслі Кларка про те, що українська армія зразка березня 2014 року і 2015 року — «це зовсім різні історії». Президент продовжив від себе: «Нам є чим пишатися, але є багато такого, чого нам треба вчитися», — сказав глава держави.

«Вірю, що ви, нащадки бойової козацької слави, впораєтесь. Вірю, що немає у нас іншого шляху, крім до перемоги», — зазначив Президент.

У тренінгах, які пройдуть на військовому полігоні, з американської сторони візьмуть участь близько 300 десантників 173-ї повітрянодесантної бригади США, з української — в основному військовослужбовці Національної гвардії України (всього 900 бійців). А також 30 військовослужбовців різних підрозділів Збройних Сил України, з яких 20 — представники частин високомобільних десантних військ.

Навчання проходитимуть у три потоки. Кожен з потоків навчатиметься вісім тижнів, потім відбудуться спільні навчання. У навчаннях візьмуть участь полк «Азов», батальйон ім. Кульчицького, підрозділи спеціального призначення «Ягуар», «Омега» та інші підрозділи Національної гвардії України з Києва, Харкова, Запоріжжя, Одеси, Львова, Івано-Франківська та Вінниці.

Військовослужбовці Збройних Сил України будуть закріплені за цими групами і пройдуть повномасштабний тренінг. Загалом повна фаза навчання триватиме до листопада поточного року.

Петро Порошенко вручив державні нагороди військовим, які виявили особисту мужність і високий професіоналізм у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України. Президент нагородив полковника Степана Логуша, підполковника Олексія Мельника, лейтенанта Олега Віхтюка, сержанта Романа Петровського, солдата Руслана Бондаренка.

Окрім іншого, глава держави вручив ордери на отримання житла та ключі від нових квартир військовим, які були поранені або відзначилися під час антитерористичної операції.

Віталій СТЕЧИШИН,
«Народна армія»

ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

«ДЯКУЄМО ЗА ВІДВАГУ ТА МУЖНІСТЬ»

Фото Андрія ШМАТОВА

Перший заступник Міністра оборони України Іван Руснак вручив державні нагороди пораненим бійцям, які сьогодні проходять лікування в Головному військово-медичному клінічному центрі «Головний військовий клінічний госпіталь».

Ще шестеро військовослужбовців Збройних Сил України, які брали участь у проведенні антитерористичної операції, Указом Президента України було відзначено за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені під час захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі.

Зокрема, орденом Богдана Хмельницького III ступеня нагороджено полковника Дмитра Винокурова, полковника Олега Остапця, а орденом «За мужність» III ступеня було відзначено солдатів Олексія Замірка, Алі Керімова, Олексія Соколовського та молодшого сержанта Віталія Ситника.

— Дякуємо за відвагу та мужність кожному військовослужбовцю-учаснику АТО. Ви — наша гордість. Бажаємо всім вам якнайшвидше стати до строю, — зазначив перший заступник Міністра оборони України Іван Руснак під час спілкування з пораненими бійцями.

— Звичайно в бою було дуже важко, але в мене в думках було лише одне: «Роби, що маєш робити, й хай буде що буде», — говорить Алі Карімов. Хлопець пробув у зоні АТО близько трьох місяців і під час оборони села Кам'янка отримав важке поранення ніг. Сьогодні військові медики вдало провели йому 10 операцій, завдяки яким солдату вдалося стати на ноги.

Кіборг Соколовський отримав важке поранення під час операції 17 січня в донецькому аеропорту. За словами хлопця, він не зміг залишитись осторонь війни, тож із перших днів мобілізації бере участь у військових діях на Сході нашої країни. Завдяки професійним та мужнім діям його підрозділу було врятовано десятки наших військових.

Тетяна МОРОЗ,
«Народна армія»

ТИЖДЕНЬ НАТО

ВАЖКО ПЕРЕОЦІНИТИ РОЛЬ УКРАЇНИ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Фото автора

У Києві розпочався 15-й Міжнародний тиждень НАТО за темою «НАТО після Уельського саміту», організований Оборонним коледжем НАТО, за сприяння Школи НАТО в Обераммергау, а також за підтримки Національного університету оборони України імені Івана Черняховського.

Про важливість цього заходу свідчить той факт, що в його проведенні взяли активну участь представники органів законодавчої та виконавчої влади України, Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, Служби безпеки, Міністерства внутрішніх справ, Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України, вищих навчальних закладів, громадських організацій тощо.

У ході роботи розглядаються питання щодо майбутнього Північноатлантичного альянсу, політики партнерства НАТО, врегулювання криз та співпраці з ЄС, правових аспектів асиметрії та гібридної війни, правових аспектів операцій Альянсу, відносин Україна — НАТО тощо.

— Цілями цьогорічного Міжнародного тижня є ознайомлення офіцерів Національного університету оборони України із сучасною та майбутньою роллю НАТО і подальшими пріоритетами альянсу. Зокрема протягом цього часу ми ознайомимо учасників форуму з організацією та методами роботи НАТО, обговоримо актуальні питання у сфері сучасної міжнародної безпеки, які постають перед Альянсом та його партнерами, розглянемо важливість тісного партнерства з Україною тощо, — зазначила декан Оборонного коледжу НАТО доктор Дарія Даніелз Шкоднік (цивільний представник Республіки Словенія).

— Ратифікація угоди про асоціацію з ЄС, відмова від позаблокового статусу та проголошення курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію визначили статус України в міжнародному правовому полі. Позиція держав-членів альянсу з цього питання виражена у спільній заяві комісії Україна — НАТО на саміті в Уельсі у вересні 2014 року, це повна підтримка суверенітету і незалежності України, її прагнення до співпраці, — зазначив начальник Національного університету оборони України імені Івана Черняховського генерал-лейтенант Василь Телелим. — Оскільки Північноатлантичний альянс виступає надійним гарантом миру і безпеки у світі, то я переконаний, що ми повинні поставити на порядок денний питання щодо поглиблення співпраці з Організацією Північноатлантичного договору. Збройні Сили України беруть участь у співробітництві з НАТО з 1994 року. І хоча європейські орієнтири нашого розвитку влаштовують не всіх, втрачати напрацьований потенціал євроатлантичного співробітництва недоцільно. Більше того, Україна і надалі готова втілювати широкомасштабні реформи, боротися з корупцією і підтримувати інклюзивний політичний процес на основі демократичних цінностей, поваги до прав людини, національних меншин і верховенства права. Тож протягом Міжнародного тижня НАТО ми маємо на меті оновити та поглибити власне бачення і розуміння слухачами, науково-педагогічними і науковими працівниками університету геополітичної і воєнно-політичної ситуації в євроатлантичному просторі та за його межами. Також усвідомити особливості і актуальні проблеми життєдіяльності Північноатлантичного альянсу щодо забезпечення миру і стабільності як в євроатлантичному регіоні, так і в глобальному вимірі.

За його словами, дуже важливим під час проведення цього заходу є формування у офіцерського корпусу власної позиції щодо шляхів забезпечення національної, зокрема і воєнної безпеки України в сучасних умовах та місця і ролі України в системі сучасної міжнародної безпеки.

— Справжнє партнерство починається саме з обміну цінними думками та напрацьованого досвіду між учасниками діалогу, — зазначив Міністр оборони краю Литовської Республіки пан Юозас Олекас. — У НАТО є багато чого навчитися з набутого Україною досвіду під час конфлікту на Сході країни. Одним з ключових моментів є те, що безпека і майбутнє Європи неможливі без вільної та процвітаючої України. І це є одним із головних чинників, який має поглиблювати співпрацю альянсу з Україною. Це вимагає своєю чергою від України проведення низки реформ у галузі безпеки та оборони, що надасть можливість побудувати боєздатні сили, які спроможні захищати Україну. НАТО і країни-члени альянсу готові надавати допомогу.

Учасникам форуму буде прочитано вісім лекцій, після чого відбудеться їхнє обговорення у робочих групах з метою пошуку спільних поглядів на вирішення сучасних проблем міжнародної безпеки.

Вадим КОВАЛЬОВ,
«Народна армія»

АКТУАЛЬНО

«ВСІ МОБІЛІЗОВАНІ ПІД ЧАС ПЕРШОЇ ЧЕРГИ МОБІЛІЗАЦІЇ ЗМОЖУТЬ ПОВЕРНУТИСЯ ДОДОМУ НЕ ПІЗНІШЕ 5–7 ТРАВНЯ»

Понад рік увага всієї країни та світу прикута до подій на Сході України. Нинішню ситуацію на фронті коротко охарактеризував начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Віктор МУЖЕНКО.

— Ситуацію в зоні проведення АТО сьогодні можна назвати більш-менш стабільною. Українські війська дотримуються режиму припинення вогню та інших вимог Мінських домовленостей. На жаль, цього ж не можна сказати про наших ворогів. Тож ми змушені відповідати. Зрозуміло, що за таких умов не обходиться без втрат. На щастя, останнім часом їх стало менше. Зменшується і кількість обстрілів та їхня інтенсивність. Це дає нам підстави сподіватися на впровадження Мінських домовленостей: від повного припинення вогню до відведення від лінії розмежування усіх видів озброєння.

— Інше питання, яке хвилює людей — мобілізація. Як вона проходить?

— Ми практично закінчуємо четверту чергу мобілізації. Причому з показниками, що були заплановані.

У ході четвертої черги мобілізації ми поміняли деякі підходи до комплектування військових частин. Раніше ми були змушені гнатися за кількістю, за короткий термін готувати максимальне число спеціалістів. Тепер ми зробили наголос на професійній підготовці тих, хто потрапляє до війська. Під час четвертої черги термін підготовки військових спеціалістів складав півтора місяці й більше. Це дало нам можливість готувати бійців більш якісно як у професійному плані, так і в психологічному.

— А як щодо демобілізації тих, хто відслужив? Чому досі не всіх відпускають додому?

— Сьогодні з війська демобілізовано близько 30 тисяч бійців. Це майже 80 відсотків усіх, хто має звільнитись. Я розумію бажання кожного військовослужбовця якомога швидше повернутися додому після достойного виконання свого службового і громадянського обов'язку. Але є певні об'єктивні труднощі: щоб демобілізувати людину, потрібно, аби її місце зайняв інший підготовлений фахівець. На це може знадобитися ще тиждень-другий.

— Чи означає це, що максимум, на скільки ще можуть затримати з демобілізацією — два тижні?

— Ми розраховуємо, що всі мобілізовані під час першої черги мобілізації зможуть відбути додому не пізніше 5–7 травня.

— Ви говорили, що цієї хвилі мобілізації наголос було зроблено на професійній підготовці. Чи були готові до цього навчальні центри? Чи вистачило бойової техніки, моторесурсу, зброї, боєприпасів?

— Підготовка військових фахівців здійснюється на основі п'яти навчальних підрозділів, сформованих на базі навчальних полігонів і на базі навчальних центрів. Усі вони нині забезпечені технікою, озброєнням і всім іншим на 80 відсотків і більше. Під час навчання з'являються певні проблеми, пов'язані з інтенсивністю використання матеріальної бази. Наприклад, швидке вичерпання моторесурсу через дуже високу інтенсивність практичних занять, поломки, які в принципі є очікуваними, але які також відбирають певний час на усунення. Це все робочі моменти, до яких ми готові.

— Чи допомагають армії цивільні технікою?

— Нам допомагають як органи місцевого самоврядування, так і волонтерські організації, які, незважаючи на нормативні та адміністративні перепони, постачають війську багато необхідного. І для підготовки військовиків у тилу, і для виконання завдань за призначенням на передовій. Дякую їм за це від щирого серця.

— Нещодавно Володимир Путін під час прес-конференції заявив про відсутність російських військ і на підтвердження послався на вашу січневу заяву про те, що Збройні Сили України не ведуть бойових дій з частинами регулярної російської армії.

— Ці мої слова були вирвані з контексту. Справді, 29 січня під час прес-конференції я сказав, що «є факти участі російських військовослужбовців, громадян Російської Федерації у складі незаконних військових формувань в бойових діях. Бойових дій з підрозділами регулярних військ російської армії ми не ведемо». На той час дійсно підтверджених безпосередніх зіткнень з регулярними військами Російської Федерації не було задокументовано.

Нині ми вже маємо підтверджені факти участі регулярних військ Російської Федерації, зокрема в боях у районі населених пунктів Чорнухине, Логвинове та Дебальцеве протягом лютого цього року. Зараз я вже можу говорити, що в цих боях українська армія завдала важких втрат саме російській армії та зірвала її агресивні плани подальшого наступу.

Ми знаємо, що й сьогодні регулярні частини російської армії продовжують знаходитися в Україні. Наприклад, 15-та окрема мотострілецька бригада 2-ї армії Центрального військового округу, 8-ма окрема мотострілецька бригада, 331-й повітрянодесантний полк з Костроми 98-ї повітрянодесантної дивізії тощо. Ми маємо перелік усіх російських військових частин, що зараз перебувають в Україні, місця їхньої дислокації, кількість особового складу та наявне у них озброєння.

Ми також знаємо, що військові частини, військовослужбовці яких брали участь в окупації Донецької та Луганської областей, готуються до участі в спільному з військовими підрозділами інших держав параді, що планується 9 травня на Красній площі у Москві. Наприклад, підрозділи тієї самої 98-ї повітрянодесантної дивізії з Іваново та 106-ї повітрянодесантної дивізії з Тули.

На сьогодні у нас достатньо сил і засобів у зоні АТО для того, щоб підтримувати стабільний режим функціонування перемир'я і, якщо буде потрібно, відбити будь-який напад. Загальний стан українських Збройних Сил можна оцінити як готовий до виконання завдань за призначенням.

Прес-служба Генерального штабу Збройних Сил України

НА ЧАСІ

ВІТЧИЗНЯНІ ВМС: КУРС НА РЕФОРМУВАННЯ

В Одесі під керівництвом командувача Військово-Морських Сил ЗС України віце-адмірала Сергія Гайдука відбувся круглий стіл на тему «Реформа та модель Військово-Морських Сил». Захід започаткував новий підхід до реформування ВМС України, що має здійснюватися з системним врахуванням світового досвіду і залученням максимально широкого кола експертів.

Учасникам круглого столу були представлені погляди командування вітчизняного флоту щодо обстановки, викликів та загроз національній безпеці України як морської держави, і, відповідно, моделі Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які повинні бути спроможними захистити національні інтереси у Чорному, Азовському морях, визначених районах Світового океану, а також бути взаємопов'язаними з військово-морськими силами держав-партнерів.

Активна й відверта дискусія за участю військових експертів НАТО, США, Великої Британії, Норвегії, Швеції надала можливість урахувати досвід реформування і виконання завдань забезпечення безпеки на морі флотами країн-членів НАТО та інших провідних держав світу.

В опрацюванні відповідних програмних документів разом із посадовими особами Командування ВМС України взяли участь представники Генерального штабу ЗС України, Державної прикордонної служби України, Національного університету оборони України ім. Івана Черняховського, експерти провідних національних науково-дослідних установ, зокрема Національного інституту стратегічних досліджень, Науково-дослідного проектно-конструкторського інституту морського флоту України, а також активісти волонтерського руху.

За результатами триденного обговорення визначено концептуальні підходи та конкретні кроки щодо реформування національного військового флоту на короткострокову і довгострокову перспективу відповідно до викликів та загроз сучасності з урахуванням того, що вітчизняні Військово-Морські Сили є важливою складовою одночасно і сектору безпеки, і морської могутності України, повідомляє Управління преси та інформації МО України.

АУДИТОРСЬКА ПЕРЕВІРКА

ЗА ОБОРУДКИ ДОВЕДЕТЬСЯ ВІДПОВІДАТИ

Службою внутрішнього аудиту Збройних Сил України проведено планову перевірку однієї з військових частин.

За результатами контрольного заходу встановлено збитки внаслідок неправомірного списання паливно-мастильних матеріалів загальною вартістю 1,7 млн грн та факти недоплати грошового забезпечення військовослужбовцям на суму, що перевищує 1 млн грн. Також виявлено нестачу майна автомобільної і речової служб та служби ракетно-артилерійського озброєння загальною вартістю майже 136 тис. грн, повідомляє прес-служба Міністерства оборони України.

За рішенням Міністра оборони України генерал-полковника Степана Полторака, матеріали аудиту передано до Військової прокуратури Черкаського гарнізону для надання правової оцінки дій окремих посадових осіб.

Інф. «НА»

КВАРТИРНЕ ПИТАННЯ

У ЧЕРКАСАХ ГОТУЮТЬСЯ ДО НОВОСІЛЛЯ

129 квартир до кінця року отримають черкаські військовослужбовці Збройних Сил України.

Нині 60 квартир першої черги перебувають на стадії завершення. Розподіл житла та заселення військовослужбовців планується на II квартал цього року, повідомляє прес-служба Міністерства оборони України.

До кінця 2015 року заплановано завершення будівництва другої черги — ще 69 квартир.

Як уже неодноразово зазначалося, питання забезпечення житлом військовослужбовців є одним з першочергових на порядку денному Міністерства оборони України.

Народна армія
21 квітня 2015 року

СИЛЬНІ ДУХОМ

ВОНИ ЗАЙМАЛИ ВИСОТИ ПІД ВОГНЕМ ВОРОЖИХ ТАНКІВ

На початку 2015 року в районі донецького аеропорту розгорілися жорстокі бої, що не припинялися ні вдень, ні вночі. Застосовуючи маневр та підтримку артилерії, наші підрозділи наносили противнику значних втрат, проте бойовики вводили в бій нові сотні «гарматного м'яса». Підрозділи Збройних Сил виснажувались у цій «м'ясорубці». Тоді, у відповідь на масовані атаки терористів, керівництво антитерористичної операції почало перекидати під Донецьк резерви. Одним із них стали десантники 13-го окремого аеромобільного батальйону. Про героїзм своїх бойових побратимів кореспонденту «Народної армії» розповів майор Петро Маснюк, який був безпосереднім учасником згаданих подій.

У січні 2015 року 13-й батальйон 95-ї окремої аеромобільної бригади перебував в пункті постійної дислокації в Житомирі, відновлюючи боєздатність. У суботу, 17 січня, команда «Збір» застала десантників... у Почаєві, на організованій волонтерами екскурсії, де військові були разом із сім'ями. Тож десантники терміново повернулися до частини.

На збори підрозділам дали всього одну годину. З батальйону сформували дві тактичні групи. Бійців першої групи направили на підсилення оборони Пісків — село, що розташоване поруч із донецьким аеропортом, його і сам аеропорт оскаженіло штурмували бойовики, намагаючись за будь-яку ціну вибити звідти українських захисників. Закріплюватись і вступати в бій десантникам довелось з ходу. А ситуація на той час була дуже складною. Ворожа артилерія практично безперервно вела вогонь по населеному пункту, намагаючись зрівняти його із землею та позбавити українців можливості укриватися та оборонятися. Великими силами, маючи десятки танків і за підтримки ствольної та реактивної артилерії, противник раз у раз атакував позиції українських військ одразу на декількох ділянках. Але щоразу, отримавши гідну відсіч і зазнавши відчутних втрат, бойовики змушені були відступати на свої позиції.

Друга тактична група десантників прибула під Донецьк до населеного пункту Ласточкине через кілька днів — 23 січня. Не встигли наші бійці розташуватись, як бойовики почали обстрілювати їх з мінометів, а на другий день накрили шквалом вогню з «Градів».

Завданням цієї групи був штурм і взяття шахти, що розташована між Авдіївкою та Спартаком. Це був один із опорних пунктів терористів. Раніше наші військовики вже робили кілька спроб узяти шахту, але жодна не була успішною. Позиції «сєпарів» були добре укріплені та мали потужну артилерійську підтримку. Сама ж шахта в тактичному плані мала важливе значення. З її будівель та териконів працювали снайпери та артилерійські корегувальники противника, що дуже заважало діяти нашим підрозділам.

О 8 ранку бійці 13-го батальйону разом із 1-м батальйоном 95-ї бригади пішли на штурм. Перед десантниками йшла БМР — бойова машина розмінування, яка проробила прохід у мінному полі. Атакуючих прикривала артилерія, що практично не давала підняти бойовикам голови, прямою наводкою били наші танки. Бойовики намагалися чинити опір. Але чи то допоміг густий туман, чи то бойовики не очікували такої зухвалості від десантників, та через півтори години шахта була зайнята українцями. Проте відкинути бойовиків далеко не вдалося — між позиціями сторін було всього 337 метрів. Саме таку цифру видали артилеристи, вимірявши відстань своїми приладами.

ЧИ ТО БОЙОВИКИ НЕ ОЧІКУВАЛИ ТАКОЇ ЗУХВАЛОСТІ ВІД ДЕСАНТНИКІВ, ТА ЧЕРЕЗ ПІВТОРИ ГОДИНИ ШАХТА БУЛА ЗАЙНЯТА УКРАЇНЦЯМИ. ПРОТЕ ВІДКИНУТИ БОЙОВИКІВ ДАЛЕКО НЕ ВДАЛОСЯ — МІЖ ПОЗИЦІЯМИ СТОРІН БУЛО ВСЬОГО 337 МЕТРІВ. САМЕ ТАКУ ЦИФРУ ВИДАЛИ АРТИЛЕРИСТИ, ВИМІРЯВШИ ВІДСТАНЬ СВОЇМИ ПРИЛАДАМИ

Десантники закріпились і зайняли оборону на шахті. Всі розуміли — бойовики не змиряться із втратою вигідних позицій. І справді, через деякий час противник почав гатити по українцях із всього, що тільки можна: артилерії, мінометів, реактивних систем залпового вогню. І так усі десять днів, що десантники утримували об'єкт. Зранку до вечора тривав обстріл, а коли темніло, терористи вдавалися до атак. Кожний з таких штурмів супроводжувався «зливою» вогню з гранатометів. Як згодом розповідали наші бійці, бойовики йшли, мов навіжені. Українці нищили їх десятками, але кількість «бажаючих» потрапити під перехресний вогонь десантників не зменшувалась.

Та попри все — зусилля ворога залишалися марними. Велика в тому заслуга українських артилеристів і мінометників, які надали своїм підрозділам ефективну вогневу підтримку. Якби не гармаші, хтозна, чи втримались би десантники бодай добу. Не менш ефективно було організоване й постачання харчів та боєприпасів.

Згодом десантників на позиціях поміняли бійці 11-го окремого мотопіхотного батальйону. Дехто з «крилатих піхотинців» вже радів, мовляв, відведуть у тил, на відпочинок. Але командування мало інші плани. Перед десантниками 13-го батальйону постало нове завдання: взяти населений пункт Спартак.

Це селище, у якому на той момент людей вже не було. Цей населений пункт був перетворений бойовиками фактично на потужний укріплений район: добре облаштовані в інженерному відношенні та залиті бетоном позиції, укріплення, окопи та ходи сполучення. Всі підступи пристріляні артилерією. За даними розвідки, в районі Спартака противник зосередив чималі сили, підкріплені танками.

Бій був важким. Уже на перших хвилинах наступу десантники втратили два БТРи, на їхні голови падали десятки снарядів і мін. Здавалось, повітря повністю нашпиговане смертоносним металом. Наступаючи двома охоплюючими напрямками, українці йшли практично наосліп — заважав густий туман. Він хоч і приховував порядки наступаючих, але водночас не давав можливості орієнтуватись та вести прицільний вогонь по вогневих точках бойовиків. Штурм тривав кілька годин, але захопити населений пункт, перетворений на фортецю, було неможливо.

Після невдалої спроби штурму десантників відвели в район зосередження. Там вони провели доукомплектування боєприпасами, дозаправку і вирушили в тил. Здавалося, нарешті додому. Але відправитись на відпочинок бійцям не довелось. На марші «крилатих піхотинців» наздогнала інша команда: їх перекидали в чергове проблемне місце — під Дебальцеве. Просто на дорозі колона розвернулась і вирушила за новим маршрутом — в напрямку Дебальцівського виступу і 12 лютого прибула в район Луганського.

«КОРИДОР ЖИТТЯ» ДЕСАНТНИКИ ТРИМАЛИ ДВА ДНІ. ПІД ПОСТІЙНИМИ ОБСТРІЛАМИ ЇМ БУЛО ВАЖКО СТОЯТИ НА НЕОБЛАДНАНИХ У ІНЖЕНЕРНОМУ ВІДНОШЕННІ ВИСОТАХ, АЛЕ ЩЕ ВАЖЧЕ БУЛО СПОСТЕРІГАТИ, ЯК КОЛОНИ, ЩО ВИХОДИЛИ З-ПІД ДЕБАЛЬЦЕВОГО, ПОТРАПЛЯЛИ ПІД ВОГОНЬ ВОРОГА

Десантникам належало забезпечити вихід з напівоточення підрозділів, що обороняли Дебальцеве, а для цього необхідно було зайняти дві висоти, які дозволяли контролювати трасу Дебальцеве — Артемівськ та маршрут відходу підрозділів. Після того, як вночі в районі висот «відпрацювали» розвідувальні дозори, під ранок десантники вийшли на визначені рубежі. Займати висотки довелось під вогнем танків — противник помітив пересування українських підрозділів. На необладнаній місцевості бійці ховались від обстрілу в складках місцевості, десь викопували окопи. Одну висоту бойовики постійно крили артилерією і «градами», а іншу, що була ближче до них, обстрілювали з танків.

«Коридор життя» десантники тримали два дні. Під постійними обстрілами їм було важко стояти на необладнаних у інженерному відношенні висотах, але ще важче було спостерігати, як колони, що виходили з-під Дебальцевого, потрапляли під вогонь ворога. Танки терористів виходили на пряму наводку і вели нещадний вогонь. Кілька разів десантники наводили на танки противника свою артилерію та відкривали вогонь з протитанкових ракетних комплексів, але ефективного результату це не давало — танки маневрували по низині, що не давало можливості поцілити в них. Усе, що могла зробити артилерія — змусити ворога часто змінювати позиції.

Вдень обстріли українських колон здійснювали кілька Т-72 та БМП-2. Бойовики застосовували вже добре перевірену тактику — машини «крутили карусель», виїжджаючи на рубіж ведення вогню попарно і роблячи по кілька пострілів. Потім на позиції висувалась інша пара. А вночі терористи застосовували Т-90. Розвідка десантників ідентифікувала два нових російських танки. Вочевидь російсько-терористичні війська все ж побоювалися втратити дорогі машини, адже імовірність враження їх українською артилерію вдень була значно вищою. А маючи потужні прилади нічного бачення та нічні приціли, ці машини могли ефективно діяти і в темну пору. Вибравши зручний момент, якось українці все ж поцілили по одному Т-90 з ПТУРа. Але на ворожому танку спрацювала активна броня, і ракета відлетіла від броньованої машини, не завдавши їй шкоди.

Та все ж присутність десантників відіграла свою важливу роль. Як писав на своїй сторінці у соцмережі координатор групи конструкторів українських безпілотників Алекс Нойт, «коридор для виходу значною мірою був забезпечений завдяки десантурі з 95-ї оаембр. Хлопці розгромили кілька російських підрозділів, і тримають коридор досі». На ділянці, яку контролював 13-й аеромобільний батальйон, піхота противника була скована і ефективно діяти не могла. Саме через це, попри всі намагання, бойовикам не вдалось перерізати дорогу, по якій висувались українські підрозділи. Українська «десантура» стала ворогу, як то кажуть, поперек горла. Двічі терористи намагались скинути українських бійців з висот — штурмові групи у 5–6 танків за підтримки піхоти йшли наступом на висоти. І знову наша артилерія врятувала ситуацію. По ворогах починали бити гаубиці Д-30 та міномети, піхота залягала, а танки без її підтримки вперед не йшли. Саме завдяки десантникам командуванню АТО вдалось реалізувати план виводу українських підрозділів з-під напівоточеного Дебальцевого.

З того виїзду не повернулись 6 воїнів. Ще 25 залишились у госпіталях. Решта бійців 13-го окремого аеромобільного батальйону зараз перебувають у пункті постійної дислокації. Але в будь-який час вони готові вирушити на виконання завдань будь-якої складності, як говорять самі десантники, «хоч до чорта в пекло». Війна дала їм вже не один урок, і ці хлопці знають, що кажуть.

Роман ТУРОВЕЦЬ,
«Народна армія»

РЕЧОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКА

В оборонному відомстві Костянтин Лєснік займається створенням єдиного Центру матеріального забезпечення. За комунікабельністю, тактовністю і бажанням допомогти, проглядаються риси досвідченого та жорсткого керівника, успішного підприємця міжнародного рівня. Кінцева мета його діяльності — за найкоротший час одягнути та екіпірувати українського солдата не гірше за закордонних колег. За планами Лєсніка, вже за півроку до війська надходитиме принципово нова амуніція та спорядження.

ЯКІ ОБНОВИ ГОТУЮТЬ ДЛЯ СОЛДАТА

— Пане Костянтине, розкажіть, будь-ласка, як ви «прикипіли» до війська?

— До грудня минулого року працював директором спеціалізованої компанії, яка самостійно розробляла та виготовляла професійне спорядження. Також ми представляли в Україні низку відомих світових брендів. Нашими клієнтами були спецпідрозділи зі Служби безпеки України, Управління державної охорони, Міністерства внутрішніх справ, Головного управління розвідки. Працювали з Узбекистаном, Таджикистаном, Білоруссю. Рік тому наша компанія виграла великий тендер у Казахстані. До війни багато й активно працювали зі спецпідрозділами Росії, але з початком агресії всі контакти припинилися.

Костянтин ЛЄСНІК, 41 рік. Експерт з реформування норм і стандартів речового забезпечення та закупівель Міністерства оборони України, член міжвідомчої комісії РНБО. Консультант проектів з переозброєння та переоснащення.

Співзасновник та директор вітчизняної компанії «PROF1GROUP» з розробки, виготовлення та продажу професійного військового спорядження в Україні та за кордоном.

Організатор щорічних змагань для підрозділів спецпризначення «SWAT Challenge Ukraine». Інструктор з вогневої підготовки.

В якості інструктора з вогневої підготовки все літо і осінь минулого року провів на полігонах, де навчав добровольчі батальйони та штатні підрозділи ЗС України. Спеціалізація — короткий ствол, довгий ствол, робота малих груп на рівні відділення-взвод, нічний бій. На початку 2015 року на виконання завдання Президента України з реформування системи забезпечення війська в Міністерстві оборони було створено робочу групу, де я очолив напрям із покращення стандартів матеріально-технічного забезпечення.

«Усі ці переговори, зустрічі та брифінги — гра, гра, гра.... Я знав, що так буде, я зрозумів це, коли побачив незадоволене обличчя менеджера з відомої німецької комерційної фірми. Ми хотіли у них купити, не просили, не канючили. А він відвертається і говорить «Ноу!» І це тільки тому, що накладено санкції на Росію, і вони втрачають вигідні контракти там.

У них панують думки лише про недоотриманий прибуток. Але це їхня справа. Це їхнє право. Просто ми повинні зрозуміти, що ми одні на цій крижині. Нам гребти самим».

Костянтин ЛЄСНІК, Німеччина, вересень 2014 року

— Яке завдання стоїть перед вами сьогодні?

— Візьмемо, наприклад, черевики. Перед тим, як потрапити до солдата, вони проходять кілька різних структур, кожна з яких має власні нормативи. У відділі розробки в службі тилу — свої, в департаменті держзакупівель — свої, в озброєнні — свої. В цілому на папері за цими окремими показниками все гаразд. Але за два-три місяці інтенсивного носіння черевики рвуться. Тому треба прописувати нові технічні умови та норми.

За прикладом сучасних армій було вирішено в структурі Департаменту державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів створити єдиний центр, у якому буде сконцентровано все — від розробки та стандартизації до контролю якості. Щоб не було розмитої відповідальності, як зараз.

Наша робоча група розробила концепцію реформи норм та стандартів речового забезпечення та закупівель, розробляються штати центру, створюється нормативна база. У Верховну Раду було передано необхідні зміни до окремих Законів України.

Екстрено ми намагаємося змінити ситуацію з діючим спорядженням. Наступні закупівлі вже будуть проводитися за новими технічними умовами. У межах півроку або раніше у підрозділи повинно поступити нове високоякісне взуття, причому від українського виробника. Це стосується підрозділів, які входять до складу Сил спеціальних операцій, а потім цей досвід буде розповсюджено й на інші підрозділи та частини війська.

— До тканини теж багато нарікань...

— «Кмітливі» вітчизняні виробники за основу тканини брали поліестер, на який нарощували бавовну. Такий каркас підвищує зносостійкість, розривні якості, але погіршує повітропроникність, робить тканину більш горючою. Тому в сучасній військовій формі використовується лише рівномірно розподілена бавовна з поліестером або з нейлоном.

У нових технічних умовах нами прописано п'ять різних видів тканини різного плетення, різного складу. Вона буде купуватися відповідно до вимог кожної військово-облікової спеціальності. Додатково прописано ще два варіанти тканини з мастильно- і гасостійкими властивостями та з вогнетривкою обробкою.

— А як виникла ідея розробити тканину типу «Варан»?

— З появою нових комп'ютерних програм створення камуфляжу значно спростилося. На озброєнні армії США стоїть камуфляж «MultiCam», який є кращим на сьогодні.

Малюнок «мультикаму» об'єднує в собі плями різних розмірів, одні працюють на дальніх дистанціях, а інші на ближніх. Одні працюють на зеленому фоні, інші на коричневому. В «мультикамі» комбінуються плями визначеного кольору з плямами, в яких колір плавно перетікає з одного в інший. А комбінація відтінків дозволяє працювати навіть ввечері, коли в променях сонця більшість камуфляжів втрачають свої захисні властивості та боєць стає чорною ростовою мішенню.

На основі камуфляжу «MultiCam» кілька років тому ми створили український камуфляж типу «Жаба». «Жаба польова» — для літа. Для гір і степу — осінньо-весняний камуфляж «Жаба степова». Універсальний «Варан» має переваги двох попередніх.

Коли розпочалися бойові дії, я запропонував колегам по роботі безплатно передати право на використання камуфляжу «Варан» в інтересах Збройних Сил. Зараз планується експериментальне носіння 150 комплектів в одному зі спецпідрозділів. Якщо «Варан» зарекомендує себе добре, з наступного року ми поступово переведемо на цей камуфляж усі Збройні Сили. І його вироблятимуть саме українські виробники.

— Розкажіть, будь-ласка, які зміни будуть в забезпеченні військовика?

— Війську важливо мати речі якісні й вчасно. Тому наше стратегічне завдання — зробити норми забезпечення прозорими, а тендери відкритими для всіх виробників, зокрема для іноземців. Стандарти, технічну документацію, викрійки ми розішлемо українським й іноземним підприємцям. Ми розробили принципово нову систему постачання Збройних Сил зі щорічним переглядом стандартів, покращенням, залученням інновацій. Одна з кращих світових консалтингових компаній прораховує всі ці процеси, які ми собі намітили, їхню мінімізацію, терміни.

Зараз норми забезпечення регулюються декількома постановами Кабінету Міністрів України та внутрішніми наказами. Дуже складно розібратися, що має отримати військовослужбовець у мирний або у воєнний час. Тому ми створили комп'ютерну базу даних з новими елементами екіпіровки та спорядження. За прикладом американської армії до військовослужбовця буде персональний підхід. Знімемо мірки з кожного: розмір грудей, талії, голови, довжину стопи… А база буде сама рахувати, що і коли потрібно. Наприклад, настав воєнний час — автоматично збільшуються норми речового забезпечення, щось прибирається, припустимо, повсякденна форма, щось додається. А це вже цілий окремий напрям логістики… І наш чи не останній шанс щось змінити в армії. Права на поразку не маємо…

Розмову вів Руслан СЕМЕНЮК, «Народна армія»

ПЕРСПЕКТИВНІ РОЗРОБКИ

«КОСТЮМ-НЕВИДИМКА» ПО-УКРАЇНСЬКИ

Вітчизняні умільці розробили «костюм-невидимку» для українських військовослужбовців. Над його створенням працювали вчені з Харкова, Луганська та інших міст. Секрет цього костюма полягає у багатошаровій тканині. За словами голови громадської спілки «Слава Україні» Андрія Верлатія, такий камуфляж залишається непомітним для тепловізорів та електронних засобів стеження.

— Його секрет у багатошаровості тканини, яку неможливо побачити ні в тепловізорі, ні за допомогою магнітного випромінювання. Тобто фактично розвідник стає невидимим для будь-яких механічних та електронних засобів стеження, — розповів він.

Також Андрій Верлатій зазначив, що це надзвичайно важливо для нічних вилазок, оскільки блокпости бойовиків часто обладнані відповідним обладнанням.

— Зараз ми бачимо, що практично всі блокпости терористів обладнані засобами електронного стеження, які пов'язані зі звичайними ноутбуками. «ДНРівці» спокійно сплять і чекають, поки спрацює сигналізація. Боєць у цьому костюмі може підійти впритул, виконати бойове завдання і повернутися живим. На відстані 20 метрів ми проводили випробування: ні тепловізор, ні випромінюючі засоби стеження його не бачать, — розповів активіст.

У костюмі використана турецька зовнішня тканина, яка просякнута спеціальними речовинами і дуже погано горить, а також має захист від розривів. Слід зазначити, що раніше волонтери купували схожі американські та британські костюми для наших військових за чималі кошти — від 2,5 тис. євро. Вітчизняний виробник пропонує аналог лише за 600 євро. Крім нижчої ціни серед плюсів нашого «костюма-невидимки» є й те, що він непомітний для супутників. Незабаром планується випробування спецзасобу на передовій.

Інф. «НА»

ДО 70-РІЧЧЯ ПЕРЕМОГИ: УКРАЇНСЬКИЙ ВНЕСОК

1944 РІК: СОНЦЕ

Успіхи Червоної армії в битвах під Москвою, на Волзі та Дніпрі докорінно змінили хід Другої світової війни. Твердо впевнена у майбутній перемозі над фашистськими загарбниками наша країна вступила у новий період — повного видворення ворога зі своєї території і початку звільнення народів Європи від фашистського ярма.

Колгоспник О. Власенко передає літак, побудований на власні кошти

Упродовж 1943–1944 років Червона армія здійснила визвольний похід територією України і над всією її землею засяяло сонце свободи. Вона була здобута великою ціною. Три мільйони радянських воїнів чотирьох Українських і двох Білоруських фронтів полягли в боях за її визволення. Більшість полеглих були вихідцями з України. Адже від лютого 1943 по жовтень1944 року до лав Червоної армії було мобілізовано близько 3,7 мільйона осіб з її території. Таким був внесок українців у визволення рідної землі!

На цей час відбулися кардинальні зміни у забезпеченні бійців Червоної армії одягом, взуттям, озброєнням і бойовою технікою. Позбавилися вони сумнозвісних обмоток, у яких мокли і замерзали ноги. Забули ті бої, коли вступали у них з однією гвинтівкою на двох-трьох бійців. На озброєння надійшли зразки спорядження й техніки, які були кращими за ворожі. Докорінно змінилося співвідношення у живій силі та техніці на користь Радянської армії.

На початку 1944 року від гітлерівських окупантів було визволено 1 млн 200 тис. квадратних кілометрів території, на якій до війни проживало 46 мільйонів радянських людей. Зокрема 240 тисяч квадратних кілометрів української землі з довоєнним населенням на ній у 18,5 мільйона наших співвітчизників. На визволеній території розпочалася відбудова народного господарства. 31 березня 1944 року уряд України ухвалив постанову про невідкладні заходи щодо забезпечення виробництва боєприпасів на підприємствах України. Було організовано ремонт танків, літаків, бойових кораблів, виготовлення снарядів і мін, вибухівки, стрілецької зброї, військового спорядження.

ОСНОВА УСПІХІВ — ПОТУЖНИЙ БОЙОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ

На початку 1944 року Червона армія у своїх лавах нараховувала понад 6 мільйонів солдатів і офіцерів. Вони мали на озброєнні 88 тисяч гармат і мінометів, близько 4,9 тисяч танків, 8,5 тисяч літаків, 2167 «Катюш». До складу радянських фронтів входила 461 дивізія, 80 окремих стрілецьких, мотострілецьких, танкових бригад, 23 танкові й механізовані корпуси. Крім того, у резерві Ставки верховного головнокомандування знаходилися 571 тисяча бійців, що входили до складу 19 дивізій, окремих стрілецьких, мотострілецьких, танкових бригад, 12 танкових і механізованих корпусів.

На озброєнні радянських воїнів з'явилися нові зразки автоматичної зброї, удосконалені танки Т-34 з 85-мм гарматою, важкі танки ІС, самохідні артилерійські установки ІСУ-122 і ІСУ-152, більш потужні 100-мм гармати, реактивні установки М-13 і М-30, нові та модернізовані літаки Як-3, Ла-7, Іл-10, нові підводні човни та надводні кораблі.

Фашистська Німеччина мала на східному фронті 198 дивізій, 6 бригад, 3 повітряні флоти, а також 38 дивізій і 12 бригад армій країн-сателітів. «Під рушницею» ворог мав близько 5 мільйонів солдатів і офіцерів, на їхньому озброєнні було 5400 танків, 3073 літаки, понад 54 тисячі гармат і мінометів.

Як засвідчують наведені у довідці дані, перевага у живій силі та техніці у 1944 році була на боці Червоної армії. Посиленню її бойового потенціалу сприяли ленд-лізівські поставки Радянському Союзу переважно з США, Англії, Канади. Завдяки американським «студебекерам» Червона армія повністю «стала на колеса», значно збільшивши свою мобільність. За ленд-лізівськими поставками СРСР отримав паровози, військові кораблі, сотні тисяч тонн міді, алюмінію, високолегованої сталі, натурального каучуку тощо, 3,8 млн тонн продовольства.

СТРАШНА ЦІНА ВИЗВОЛЬНОГО ПОХОДУ

Такий високий бойовий потенціал Червоної армії дозволив Ставці верховного головнокомандування в 1944 році здійснити низку крупних наступальних операцій. Головний удар планувалося здійснити на південно-західному напрямку з метою визволення Правобережної України та Криму. Це мали зробити війська 1-го, 2-го, 3-го,4-го Українських фронтів. Вони мали провести 10 самостійних наступальних операцій, яким радянське командування дало окремі назви.

Так, початком битви за визволення Правобережної України мала стати Житомирсько-Бердичівська, яка тривала з 24 грудня 1943 по 14 січня 1944 року. З 5 по 16 січня проводилася Кіровоградська наступальна операція. Понад сто тисяч гітлерівців було знищено в Корсунь-Шевченківській битві, що тривала з 24 січня по 17 лютого. У січні — лютому 1944 року воїни українських фронтів провели Луцько-Рівненську, Нікопольсько-Криворізьку, а у березні — квітні — Проскурівсько — Чернівецьку, Уманську — Ботошанську, Березнегувато-Снігурівську, Поліську та Одеську операції.

Для учасників тих боїв кожен крок української землею був политий солдатським потом і кров'ю. Дні й ночі тривав їхній наступ. У ході боїв вони майже кожного дня визволяли міста і села Правобережної України. Так, 3 січня наші воїни визволили місто Новоград-Волинський, наступного дня — Білу Церкву, 5 січня — Бердичів, 11 — Сарни…

Вогонь ведуть «Катюші» 1-го Українського фронту

Статистика розкриває жертовність і ту велику ціну, що сплатили наші бійці та командири за кожен метр відвойованої в окупантів землі. Так, під час проведення цих наступальних операцій кожного дня активних боїв на нашій території гинуло до 60 тисяч радянських солдатів і офіцерів, 60–70 відсотків з яких були вихідцями з України. (Тут і надалі статистичні дані з книги «Україна у Великій війні 1939–1945» під редакцією Ігоря Юхновського).

До прикладу, визволення Правобережної України розпочалося з Житомирсько-Бердичівської операції. Наші танкові частини просунулися вперед на цьому напрямку на 100–200 кілометрів, увірвалися до важливої залізничної станції Жмеринка і створили загрозу оточення угруповання ворога. Командувач німецької групи армій «Південь» фельдмаршал Манштейн стягнув сюди до 500 танків і завдав потужного контрудару по радянських військах, що наступали. Гітлерівцям вдалося уникнути повного оточення і стабілізувати фронт. У ході цієї операції Червона армія втратила близько 100 тисяч осіб, вермахт — 72,5 тисяч солдатів і офіцерів.

Та не дивлячись на ці та інші суворі реалії війни, воїни Червоної армії крок за кроком просувалися вперед, завдаючи ворогові потужних ударів. Другим «сталінградським котлом» назвали самі гітлерівці оточення угруповання їхніх військ на завершальному етапі Корсунь-Шевченківської битви. У ході її проведення вермахт втратив близько 90 тисяч убитих і 18 тисяч полонених. Завдяки мужності, героїзму, наступальному пориву радянських воїнів протягом лише січнево-лютневих операцій радянської армії від гітлерівців було звільнено територію сучасних Київської, Черкаської, Житомирської, Рівненської, Дніпропетровської, Запорізької областей, окремі райони Миколаївської, Вінницької, Хмельницької, Волинської областей. А фашистське угруповання в Криму було практично блоковане.

ОСТАННІМ РУБЕЖЕМ НА ШЛЯХУ ДО ПОВНОГО ЗВІЛЬНЕННЯ УКРАЇНИ ВІД ФАШИСТСЬКИХ ОКУПАНТІВ СТАЛА СХІДНО-КАРПАТСЬКА НАСТУПАЛЬНА ОПЕРАЦІЯ, ЯКА ТРИВАЛА З 8 ВЕРЕСНЯ ПО 28 ЖОВТНЯ 1944 РОКУ. ВІЙСЬКА 4-ГО ТА 1-ГО УКРАЇНСЬКИХ ФРОНТІВ 28 ЖОВТНЯ ОСТАТОЧНО ВИБИЛИ НІМЕЦЬКІ ТА УГОРСЬКІ ВІЙСЬКА З ТЕРИТОРІЇ НАШОЇ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

У весняно-літній період 1944 року Червона армія прискорила свою визвольну ходу. Про мужність і героїзм радянських воїнів,

Продовження. Початок у №11 (5346) за 31 січня 2015 року, №25 (5360) за 5 березня 2015 року, №36 (5371) за 2 квітня 2015 року

СВОБОДИ НАД УКРАЇНОЮ

Українські артисти у танкістів 3-го Українського фронту (1944р.)

Командир героїчного десанту старший лейтенант Костянтин Ольшанський

виявлені ними у боях на українській землі, свідчать почесні назви військових частин і з'єднань: «Житомирських», «Білоцерківських», «Нікопольських», «Криворізьких», «Тернопільських», «Проскурівських», «Прикарпатських», «Херсонських», «Севастопольських» тощо. У них не лише назви міст, визволених в 1944 році, а й увічненні таким чином подвиги бійців та командирів. Їхні прізвища й сьогодні живуть у назвах вулиць, кораблів, імена героїв викарбувані на плитах меморіальних комплексів і братських могил, про них складено пісні та легенди. Як, наприклад, про героїчних 67 визволителів Миколаєва на чолі зі старшим лейтенантом Костянтином Ольшанським. Моряки 384-го батальйону морської піхоти і група піхотинців на човнах переправилися через Південний Буг і висадилися в порту з метою посіяти паніку серед ворога, привернути до себе основні його сили і тим самим створити умови радянським військам для взяття міста. Вночі десантники захопили низку приміщень нового елеватора, порту і прилаштували їх для оборони. Гітлерівці атакували сміливців силами трьох батальйонів піхоти за підтримки танків, гармат.18 наступів ворога відбили радянські воїни, знищивши в бою майже 700 солдатів і офіцерів противника. Останні п'ять атак ворога мали особливо жорстокий характер. Гітлерівці, окрім танків, застосували вогнемети. Не досягнувши успіху, вони випустили отруйні гази на позиції десантників. Але так і не спромоглися зламати бойових дух і стійкість «ольшанців». З 67 учасників цього бою в живих залишилося лише 12. Всім учасникам тих героїчних подій було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Як славні віхи на визвольному шляху з'являлися нові й нові почесні назви частин і з'єднань Червоної армії, які з боями просувалися вперед. Так, лише в ході Львівсько-Сандомирської наступальної операції 228 з них отримали почесні найменування, понад 123 тисячі її учасників нагородили орденами і медалями, 160 отримали звання Героя Радянського Союзу. А уславлений повітряний ас Олександр Покришкін став кавалером третьої «Золотої Зірки». Під час цієї битви вермахт зазнав катастрофічних для себе втрат — до 400 тисяч убитих, поранених і полонених. Червона армія втратила близько 290 тисяч воїнів.

Останнім рубежем на шляху до повного звільнення України від фашистських окупантів стала Східно-Карпатська наступальна операція, яка тривала з 8 вересня по 28 жовтня 1944 року. Війська 4-го та 1-го Українських фронтів 28 жовтня остаточно вибили німецькі та угорські війська з території нашої сучасної держави. Одними з перших вийшли на державний кордон воїни 351-ї стрілецької дивізії. Українець рядовий Микола Кушнеренко розгорнув прапор і закріпив його на прикордонній межі.

У цих боях відзначилися й воїни нового поповнення, що були призвані до лав Червоної армії зі звільнених земель західних областей України. Серед них був і рядовий Роман Федоляк з Дрогобицької області. Коли був поранений перший номер кулеметного розрахунку, він влучним вогнем знищив десять гітлерівців. А коли ворог пошкодив кулемет, з автомата скосив ще трьох ворогів.

1944 рік ознаменувався відкриттям Другого фронту в Західній Європі. Завдяки йому вермахт був вимушений скоротити свої війська на східному фронті майже на 40 відсотків. А отже це значно полегшило становище Червоної армії та сприяло успішному проведенню наступальних операцій із визволення України. Виконуючи рішення Тегеранської конференції, уряди США і Великої Британії вирішили до літа 1944 року відкрити Другий фронт. Для цього розробили план військової операції під назвою «Оверлорд». Вона тривала з 6 червня по 31 серпня 1944 року. У ході її відбулася висадка 160 тисяч морських десантників, яких доставили на чотирьох тисячах транспортних кораблях на північ Франції — в Нормандію. У повітрі діяли 12 тисяч літаків. «Оверлорд» став найбільшою під час Другої світової війни десантною операцією стратегічного значення. Вермахт втратив понад 450 тисяч солдатів і офіцерів, з яких 240 — убитими та пораненими, 2 200 танків, 2 127 літаків. Варто зазначити, що в складі десанту союзників було й немало українців. Тільки в канадській армії в часи Другої світової війни служило від 35 до 50 тисяч наших земляків.

«ОВЕРЛОРД» СТАВ НАЙБІЛЬШОЮ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ДЕСАНТНОЮ ОПЕРАЦІЄЮ СТРАТЕГІЧНОГО ЗНАЧЕННЯ

НАСЛІДКИ ПАНУВАННЯ ОКУПАНТІВ В УКРАЇНІ

Ще до початку війни з СРСР після затвердження плану «Барбаросса» керівники гітлерівської Німеччини почали розробляти стратегічні програми економічної експлуатації майбутніх окупованих територій, і особливо України. Так, у директиві від 8 листопада 1941 року рейхпрезидент рейхстагу Г. Герінг прямо наголосив на тому, що «окуповані східні території експлуатуватимуться з колоніальної точки зору колоніальними методами». Кінцевою метою такої політики мало стати перетворення України на «житницю» гітлерівської Німеччини. За планами нацистів, все її населення передбачалося частково знищити, а частину його — вивезти на примусові роботи до рейху. Рейхскомісар України Е. Кох наголошував: «Запроваджена фюрером у цій країні цивільна влада має тільки одну велику мету… передати в розпорядження батьківщини додаткову кількість продовольчих продуктів, сировини і робочої сили».

На території Української РСР, окупованій гітлерівцями, було вбито та замучено 3 898 457 осіб цивільного населення,1 366 588 радянських військовополонених, вивезено у німецьке рабство 2 244 000 наших громадян. Населення республіки за період фашистської окупації скоротилося на понад 13,6 мільйонів, зокрема міське населення — на 45 відсотків. Фашисти зруйнували і спалили 714 міст і селищ, понад 28 тисяч сіл, і у такий спосіб позбавили даху над головою майже 10 мільйонів їхніх жителів. Окупанти вивезли до Німеччини 4415 тисяч тонн зерна і борошна, 56 128 тракторів і 24 128 комбайнів, вивели з ладу 16 150 промислових підприємств, пограбували 32 тисячі шкіл, технікумів, вишів, викрали з музеїв майже 40 тисяч цінних експонатів. Гітлерівське окупаційне «господарювання» завдало Україні збитків на суму в один трильйон 200 мільярдів карбованців відповідно до цін 1941 року.

ВСЕ ДЛЯ ФРОНТУ

Перетворивши квітучу Україну в «зону пустелі», окупанти мали намір виключити її з числа передових в економічному плані регіонів. Німецький генерал Штюльпнагель доповідав Гітлеру про перспективи оздоровлення «зони пустелі»: «Дистанція у 25 років — це термін, який потрібен для відбудови всього зруйнованого нами». Він помилився, як і всі з оточення фюрера щодо такого прогнозу. Вже з перших днів визволення України розпочалося відродження народного господарства, а народ її включився у надання допомоги Червоній армії у здійсненні подальшого її наступу на ворога.

Вже на початку лютого 1944 року в Україні народився рух зі збору особистих коштів у фонд оборони. А ініціаторами його виступили трудівники Харцизького району Сталінської (Донецької області). Першим переказав до нього 50 тисяч карбованців колгоспник Іван Кошелев, два сини якого воювали на фронті. Всього жителі цього району зібрали на потреби армії два мільйони карбованців. Робітник мартенівського цеху «Азовсталь» В. Астахов і його дружина вклали власні кошти у будівництво танка. Коли Т-34 потрапив на озброєння військової частини, бійці надіслали заводчанам лист подяки, в якому повідомляли: «На вашій машині йдемо вперед, до Німеччини, аби помститися убивцям, помститися фашистським негідникам за всі злочини, скоєні на нашій землі, за руйнування і убивства, які скоїли кати у вашому рідному Маріуполі». За прикладом цих робітників жителі міста зібрали кошти на побудову танкової колони, яка отримала назву «Маріуполь мстить». Всього трудівники України зібрали у фонд оборони за рахунок особистих заощаджень 859 мільйонів карбованців.

Жителі республіки виявляли велику турботу про поранених радянських воїнів-визволителів. На її території розгорнули 262 госпіталі, розраховані на 127 450 ліжок. На шефських засадах українці зібрали для цих лікувальних закладів понад 30 тисяч ліжок, 6 тисяч тарілок, 20 тисяч пар білизни, 1,5 тисячі столів. Лише жителі Волині передали на потреби поранених бійців 56 тисяч пудів зерна, 43 тисячі пудів м'яса, 98 тисяч пудів овочів, 120 тисяч яєць тощо. А населення Харківської області відправило на фронт 47 тисяч тонн посилок.

У республіці запрацювали відновлені промислові підприємства. У 1944 році в Україні було вироблено 605 тисяч тонн чавуна, 494 тисячі тонн сталі, 17 млн 071 тисячу тонн вугілля, 1 млн 564 тисячі тонн коксу, 1млрд 245 мільйонів кіловат-годин електроенергії. З урожаю 1944 року трудівники ланів зібрали понад 365 мільйонів пудів хліба, з яких 175 мільйонів здали у фонд Червоної армії.

Вперше за роки війни жителі республіки зустріли новий 1945 рік у вільній Україні. Небагатим був їхній святковий стіл, на кожному кроці відчувалися ознаки перенесеного воєнного лихоліття. Але всі українці вже бачили сяйво майбутньої Перемоги, подумки були з рідними і близькими, що на фронті наближали її. До неї залишалося лише 129 днів і ночей…

Володимир ЧІКАЛІН,
«Народна армія»

БОКС

ЯК УСИК «РОСІЙСЬКОГО БОГАТИРЯ» НОКАУТУВАВ

Олександр Усик відстояв свій титул Інтерконтинентального чемпіона за версією WBO у важкій вазі (до 90,7 кг). У київському Палаці спорту українець здобув перемогу технічним нокаутом над росіянином Андрієм Князєвим на прізвисько «Російський Богатир».

Як і передбачалося, Усик із перших секунд заволодів центром рингу та почав шукати шпарини у захисті гостя з Воронежа, який у першому раунді навіть не мріяв про атаку.

У другій трихвилинці в Олександра почали проходити кроси та джеби. А після хорошого аперкоту здавалося, що Князєв не витримає та «попливе». Однак росіянин почав з упертістю танка йти на українця.

У 4-му раунді пригадалися слова тренера Усика Джеймса Алі Башира, який напередодні двобою зазначав, що Князєв має досить міцне підборіддя. Олександр кілька разів добряче влучив у обличчя візаві, але той, хоча із проблемами, все ж таки встояв на ногах.

Починаючи з четвертої трихвилинки, у Князєва почали з'являтися розсічення. Росіянин продовжував пропускати удари. На сьому трихвилинку Князєв вийшов із майже заплившим правим оком, під яким виникла серйозна гематома. Крім того, весь час у нього кровоточив ніс.

Сьомий раунд росіянин завершував ледь тримаючись на ногах. Усику не вистачило кількох секунд, щоб завершити бій. Перерва пішла Князєву на користь, він відновився та продовжив стримувати удари.

Так тривало до середини восьмого раунду, коли рефері зупинив зустріч після того, як Олександр посипав град ударів на суперника, а той припинив відповідати. Перемога технічним нокаутом у восьмому раунді! До честі Князєва, він так і не впав, а залишився стояти, спираючись на канати.

По завершенню поєдинку Князєв наголосив: «Я не дуже задоволений поєдинком, тому що він закінчився не на мою користь. Я вважаю, що рефері рано зупинив бій. Там нічого такого не було. Але йому видніше».

Інф. «НА»

НА ПОЕТИЧНІЙ ХВИЛІ

Анатолій МАТВІЙЧУК

НА ВАРТІ

Ніч опустилась на землю німа і густа.
В небі ні зірки, затягнуто хмарами небо.
Мамо, я вчора отримав із дому листа.
То листоноша приніс мені звістку від тебе.

Я прочитав його, мамо, чотири рази,
І цілував його так, ніби то — твої руки.
А дочитавши, не втримав скупої сльози,
Бо ще насправді не звик до такої розлуки.

Мамо, я нині на варті до ранку стою.
Згадую руки твої і стривожені очі.
Мамо, я вчора хрестився у справжнім бою,
Але про це навіть думати нині не хочу.

Кулі свистіли і чорний клубочився дим,
І ворогів закривав від очей пеленою,
І наш земляк, що прикрив мене тілом своїм,
В рідне село не повернеться більше зі мною.

Мамо, хто думати міг, що зруйнується світ,
Вишитий тихим добром і твоїми піснями.
Ворог повзе, як туман від поганих боліт,
Щоби чинити біду і наругу над нами.

Мамо, пробач, я загинути можу в бою.
Та захищатиму вас, доки вистачить сили.
Я не віддам ворогам Україну свою —
Ту, для якої колись ти мене народила.

АРМІЯ З НАРОДОМ

МАЛЕНЬКИМ УКРАЇНЦЯМ НА РАДІСТЬ

В одному з населених пунктів Донеччини військові разом із місцевими жителями урочисто відкрили новий дитячий ігровий майданчик. За декілька тижнів місцева громада за допомогою військових та волонтерів зробили для дітей села чудове місце, де маленькі українці мають змогу гратися та відпочивати разом із батьками.

За словами голови сільської ради Вікторії Мірошниченко, жителі села давно хотіли зробити у населеному пункті це один ігровий майданчик, і лише зараз це стало реальністю. Про це повідомляє Управління преси та інформації МО України.

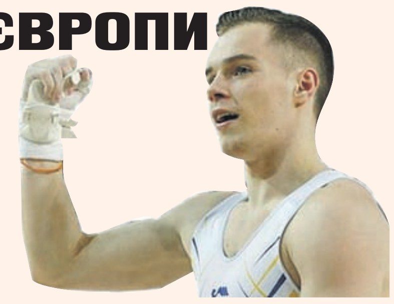
— Спільно з українськими військовослужбовцями ми вирішуємо багато різноманітних проблем. Ми дуже вдячні нашим захисникам за постійну підтримку та допомогу, і зараз, коли у нас з'явився такий чудовий ігровий майданчик, радіють усі, а головне — діти, — сказала Вікторія Мірошниченко.

Своєю чергою офіцер групи Цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України зазначив, що українським воїнам було дуже приємно працювати гуртом із жителями села. Така співпраця якнайкраще розвіює російські пропагандистські міфи та говорить про те, що військові, так само як і цивільні, прагнуть миру, спокою та злагоди.

З нагоди відкриття дитячого майданчика військові разом із представниками волонтерської організації Союз «Народна пам'ять» пригостили малечу солодкими подарунками.

ЗНАЙ НАШИХ!

ОЛЕГ ВЕРНЯЄВ — АБСОЛЮТНИЙ ЧЕМПІОН ЄВРОПИ

Український гімнаст Олег Верняєв став абсолютним чемпіоном Європи 2015 року зі спортивної гімнастики. Представнику команди майстрів з окремих видів спорту ЦСК ЗС України не було рівних у французькому Монпельє. За вправи на 6-ти снарядах українець отримав загальну суму 89,582 бала. Запорукою успіху нашого армійця стали вдалий виступ на коні, кільцях і паралельних брусах, де Олег показував найкращі результати. Друге місце посів росіянин Давид Білявський — 88,131 бала, третє — німець Даніел Пурвіс — 87,423 бала.

Інф. «НА»

ЗІРКОВИЙ ДЕСАНТ

«ДРУЖНА СІМЕЙКА» ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ

У Центральному будинку офіцерів Збройних Сил України відбувся допрем'єрний показ вистави «Дружна сімейка» за мотивами п'єси французького письменника Марка Камолетті. Її головний режисер, народний артист України Євген Паперний, вирішив винести своє творіння на суд саме військовій публіці.

Глядачі мали унікальну можливість побачити зірок українського театру: народного артиста України Євгена Паперного, заслуженого артиста України Дмитра Лаленкова, відому українську акторку та телеведучу Руслану Писанку, а також молодих акторів Георгія Хостікоєва, Марину Ягодкіну та Христину Синельник.

За сюжетом п'єси, у кожного героя є своя таємниця, а коли всі разом опиняються в незвичній ситуації, з'являються інтриги, ревнощі, кохання, ну і звісно ж гумор. Такий собі мікс людських пристрастей, який викликає емоційний вибух.

Руслана Писанка, яка грає одну з головних ролей, зазначила: «Мені дуже приємно виступати перед військовими. Я сама онучка офіцера-льотчика, який загинув під час Другої світової війни. Півжиття я прожила у військовому містечку, тому знаю, що військові — це люди, на яких завжди можна покластися».

До речі, Євген Паперний також має досить тісні зв'язки зі Збройними Силами. По-перше, він народився в сім'ї військового, його батько був учасником війни. По-друге, свій творчий шлях відомий актор розпочав саме зі сцени Центрального будинку офіцерів, коли в 1972–1973 роках був ведучим ансамблю київського військового округу.

— Я вважаю, що військові — дуже поважні люди, тому ми з великим задоволенням граємо сьогодні для них. У такий важкий час гумор є необхідним для кожного, — наголосив актор.

За словами начальника Центрального будинку офіцерів полковника Євгена Блискуна, ця подія стала можливою завдяки творчій співпраці з народним артистом України Євгеном Паперним та підтримці Департаменту соціальної і гуманітарної політики Міністерства оборони України. По завершенню дійства глядачі стоячи дякували артистам за їхню майстерність.

Олена КРУГЛЄНЯ, «Народна армія».
Фото автора

ПОСМІХНІТЬСЯ!

Залишив мужик свою машину у дворі й приклеїв на лобове скло записку:
«Бензобак пустий, магнітоли немає, двигун вкрали!»
На наступний день поруч зі своєю запискою знаходить іншу:
«Тоді навіщо тобі колеса?»

***

Під стіною дитсадочка стоїть мужик, підходить вихователька та запитує.
— Ви дитину чекаєте???
— Та ні, я завжди такий пузатий!

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2026 від 25.06.1996 р.
Передплатний індекс – 68618

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега–Поліграф» (м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14).
Наклад 20182
Ціна вроздріб – договірна
Зам. № 40635

Головний редактор Роман ДРАПАК
Відділ передплати: тел.: 0(44) 489 50 12
Черговий по номеру — Ігор ПАРУБСЬКИЙ
Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції: вул. Мельникова, 24, м. Київ, МСП, 04655
e-mail: n_army@army.kiev.ua
http://www.narodka.com.ua
Рр - Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р - Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та рекламу несуть автори та рекламодавці.
Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.